

Mentální retardace

je souhrnné označení **vrozeného defektu rozumových schopností**. Jde o neschopnost dosáhnout odpovídajícího stupně intelektového vývoje i přes dostatečnou stimulaci. MR je jedním z projevů poruchy CNS.

Hlavní znaky:

- nízká úroveň rozumových schopností (v oblasti myšlení, učení a adaptace na běžné životní podmínky)
- vrozené postižení (X demenci) a trvalé

Příčiny vzniku:

- dědičně podmíněné postižení
- podmíněné působením teratogenních vlivů v prenatálním věku
- postnatální poškození mozku v průběhu 18 měsíců

Pseudooligofrenie - sociální poškození vývoje rozumových schopností vlivem nedostatečného a nepřiměřeného výchovného působení

Hodnocení inteligence mentálně retardovaných:

a) kvantitativní

- pomocí psychologické diagnostiky inteligence se MR dělí na **stupně**:

lehká mentální retardace (debilita)	50-69 IQ
středně těžká mentální retardace (imbecilita)	35-49 IQ
těžká mentální retardace (idiocie)	20-34 IQ
hluboká mentální retardace (idiocie)	0-19 IQ

- hranicí mentální defektivity je IQ 70

Lehká MR - uvažování na úrovni dětí max.středního školního věku

- respektují některá pravidla logiky X neschopnost abstraktních úvah
- užívají jen konkrétní označení
- schopnost se učit v pomocné škole

Středně těžká MR - myšlení předškolního dítěte

- chybí i méně běžné konkrétní pojmy, verbální projev je chudý, špatná artikulace
- schopnost se učit na praktické úrovni
- schopnost zvládnout základní úkony sebeobsluhy, pracovní úkony apod.

Těžká MR - většinou jde o kombinované postižení

- schopnost pochopit max. základní souvislosti a vztahy na úrovni batolete
- používají jen několik nepřesných a špatně artikulovaných výrazů nebo se nenaučí mluvit vůbec
- při dlouhodobém učení zvládnou max. základní úkony sebeobsluhy a plnění několika příkazů

Hluboká MR - zpravidla provázena i defektem pohybovým

- poznávací schopnosti se téměř nerozvíjí (max. diferenciací známých a neznámých podnětů a reakce na ně)
- artikulovanou řeč nevládají

b) kvalitativní

- zahrnuje posouzení míry využitelnosti zachované inteligence, ale je nutné brát v úvahu převažující přístup k problémům a jejich řešení a individuálně typickou úroveň aktivace (osobní tempo)
- závisí na etiologii (příčině postižení):
 - organické poškození CNS
 - chromozomální odchylka př. Downův syndrom
 - kombinace polygenně podmíněného nižšího nadání a výchovné nepodnětnosti

zdroje:

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychologie pro pomáhající profese: Variabilita a patologie lidské psychiky*